

Huisarts en jeugdhulp

De huisarts, jeugdarts en medisch specialist zijn per 1 januari 2015 bevoegd om naar jeugdhulp door te verwijzen. Wat mogen ze wel en niet? Welke rol heeft de gemeente? En waarover dienen afspraken te worden gemaakt? U leest het in deze factsheet.

Bevoegdheden huisarts, jeugdarts en medisch specialist

Als binnen de huisartsenfunctie de patiënt niet kan worden geholpen (bijvoorbeeld omdat een intensievere behandeling noodzakelijk geacht wordt), dan kan de jeugdige worden doorverwezen. In de praktijk gaat het om een diversiteit aan zorgvragen waarbij verschillende vormen van jeugdhulp aangewezen kunnen zijn. De huisarts en de medisch specialist waren op grond van de Zvw en de AWBZ al bevoegd om te verwijzen naar de jeugd-ggz. Op grond van artikel 2.7.4 van de Jeugdwet krijgen zij de bevoegdheid om onder voorwaarden naar alle vormen van jeugdhulp verwijzen. In de nieuwe Jeugdwet is een belangrijke rol weggelegd voor de jeugdarts die in samenspraak met de huisarts voor de toeleiding naar eventuele zwaardere zorg moet gaan zorgen. In het basispakket is daaraan gekoppeld de taak voor de JGZ dat deze zorg ook gemonitord dient te worden. Afstemming en samenwerking tussen huisarts, jeugdarts en medisch specialist op dit terrein is dan ook noodzakelijk voor een goed functionerende toegang tot die zorg en de normaliseringgedachte in de nieuwe wet.

Samenwerking

In de praktijk zullen de huisarts, de medisch specialist en de jeugdarts vaak niet bepalen welke specifieke vorm van jeugdhulp een jeugdige nodig heeft, doch slechts een verwijzing geven voor bijvoorbeeld psychiatrische hulp of een andere vorm van jeugdhulp. De jeugdhulpaanbieder waar de jeugdige of zijn ouder vervolgens met deze verwijzing naartoe gaat, zal inhoudelijk beoordelen welke zorg de jeugdige precies nodig heeft, met welke frequentie en voor hoe lang (de duur en de omvang). Deze laatste zal dus de daadwerkelijke inhoud van de voorziening bepalen. Voor de gemeente betekent de wettelijke verwijsbevoegdheid dat zij een verwijzing door de huisarts, de medisch specialist en de jeugdarts moeten accepteren als toegang tot jeugdhulp.

Regierol gemeenten

Om de regierol (kwaliteit van hulpverlening en kostenbeheersing) van de gemeenten in het stelsel te borgen is het noodzakelijk dat over de invulling van de verwijzingsmogelijkheid en de voorwaarden die hieraan kunnen worden gesteld goede afspraken tussen de partijen (onder andere gemeenten, huisartsen, medisch specialisten, zorgverzekeraars) worden gemaakt. De partijen worden hiertoe verplicht op grond van artikel 2.7.4.

Afspraken dienen gemaakt te worden over:

- ✓ de wijze waarop de regierol van de gemeenten vanuit het uitgangspunt '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' geborgd wordt;
- ✓ het voorschrijf- en verwijsgedrag van huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen. De gemeente kan hierdoor niet alleen de kosten beheersen maar ook de regie houden op het gehele hulpverleningsproces dat rondom de jeugdige en zijn ouders plaatsvindt en wordt niet 'buitenspel' gezet;
- ✓ de inzet van een budget in plaats van een voorziening in natura. Het is niet wenselijk dat een verwijzing door de huisarts, de medisch specialist of de jeugdarts een aanspraak kan vestigen op een budget. Het moet in alle gevallen de gemeente zijn die bepaalt of er de mogelijkheid is om te kiezen voor een budget in plaats van een voorziening in natura;
- ✓ Het door gemeenten leveren van zgn. spiegelinformatie aan huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen. Dit houdt in dat zij worden geïnformeerd over hun cliëntenbestand, de aandoeningen en de doorverwijzingen en dat dit in relatie wordt gebracht met de gegevens van andere huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen. Het doel hiervan is dat zij zich bewust worden van hun handelen en eventueel hun handelen hierop aanpassen in een door de verzekeraar en de gemeente gewenste richting.

Vergoedingen

Als de jeugdige of zijn ouders na een verwijzing door de huisarts, de medisch specialist of de jeugdarts kiezen voor een aanbieder van jeugdhulp die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft en de gemeente soortgelijke jeugdhulp wel kan laten leveren door een jeugdhulpaanbieder waarmee zij een contract of subsidierelatie heeft, is de gemeente niet gehouden deze andere keuze te vergoeden en zullen de jeugdige of zijn ouders de kosten van deze jeugdhulp zelf dienen op te brengen.

Afstemming met andere zorgdomeinen

Bij de afstemming met de zorg zal de gemeente, in verband met de nieuwe 'knip' die ontstaat tussen de jeugd-ggz en de volwassen-ggz bijzondere aandacht moeten hebben voor de samenwerking met de volwassen ggz zorg. Hetzelfde geldt voor de 'knippen' tussen de jeugd-ggz en de somatische zorg aan jeugdigen en tussen de zorg aan jeugdigen in verband met een verstandelijke beperking (jeugd-vb-zorg) en de zorg aan volwassenen in verband met een verstandelijke beperking (volwassen-vb-zorg). Hierbij zal aandacht besteedt moeten worden aan de samenwerking met de huisarts, de tweedelijns somatische zorg en volwassenen-vb-zorg.

Wat dient de gemeente te organiseren?

- ✓ vaststellen welke vormen van jeugdhulp alleen na een besluit van de gemeente of een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts toegankelijk zijn;
- ✓ vaststellen van de voorwaarden (o.a. toegang tot de hulp en bekostiging) waaronder deze vormen van ondersteuning, hulp en zorg verkregen kunnen worden;
- ✓ afspraken maken over de wijze waarop 1 gezin, 1 plan en 1 specialist geborgd wordt in relatie tot de rol van de huisarts, jeugdarts en medisch specialist;
- ✓ afspraken maken over verwijsgedrag huisarts, medisch specialist en jeugdarts;
- ✓ afspraken maken over de inzet van budget of van voorziening in natura;
- ✓ afspraken maken over de wijze waarop managementinformatie wordt gedeeld.

Meer informatie over de rol van de huisarts, medisch specialist, jeugdarts en andere transitievraagstukken vindt u in de volgende bronnen:

- [Checklist Jeugdwet](#)
- [Huisarts & gemeente: samen werken in de wijk](#)
- Wettekst [Jeugdwet](#) en de [memorie](#)

Colofon

Deze factsheet is samengesteld door Jos Janssen. Voor opmerkingen en / of aanvullingen kunt u een e-mail sturen naar jos.janssen@k2.nl. De factsheet Huisarts en jeugdhulp is zorgvuldig samengesteld, dit sluit eventuele onvolkomenheden niet uit. Aan de inhoud kunnen daarom géén rechten worden ontleend.